

Hér með eru gerðar alvarlegaar athugasemdir við frumvarpið og kaflann „Um einstakar greinar frumvarpsins“, sérstaklega 5. gr.

Í kaflanum „Um 5. gr“ kemur fram að miða á landamerki sjávarjarða við fjarlægðarreglu eða 115 metra út frá stórstraumsfjöruborði. Þarna er um lögbrot að ræða því að í fullu gildi eru Jónsbókarlög frá 1281 um dýptarviðmið 6,88 (7,45) metra út frá stórstraumsfjöruborði sem miða skal við en ekki 115 metrana og er því harðlega mótmælt að læða eigi þessari breytingu inn með óljósum upplýsingum sem ekki koma fram í frumvarpsdrögnum sjálfum, heldur einungis í skýringunum með frumvarpinu sem eru svo þvælnar og erfiðar yfirlestrar að flestir gefast upp á lestrinum sem kannski er ætlunin. Hér er í undirbúningi bóttalaus eignaupptaka af hálfu ríkisins sem kemur sérlega illa við landeigendur sjávarjarða, sérstaklega í og við Breiðafjörð, þar sem munur á flóði og fjöru getur nálgast 6 metra þegar stórstreymt er og mælt frá þeirri fjöru út á 6,88 metra dýpi. Ef þið viljið eignast hafsvæðið hversvegna þá ekki bara að kaupa það í stað þess að reyna að stela því á þennann auvirðilega hátt.

Skúli Magnússon, lektor við lagadeild Háskóla Íslands vann í september 2001 álit að beiðni nefndar um endurskoðun laga um stjórn fiskveiða, um stjórnskipulega vernd fiskveiðiréttar sjávarjarða.

Í álitu Skúla á bls. 8 stendur eftirfarandi: „*Samkvæmt framanskráðu er ótvírætt að við ákvörðun netlaga með hliðsjón af fiskveiðirétti landeiganda ber að miða við dýptarreglu Jónsbókar, en ekki fjarlægðarreglu veiðitilskipunarinnar og síðari laga. Hvað varðar ýmis önnur mikilvæg réttindi landeiganda innan netlaga gildir hins vegar almennt reglan um 115 metra frá stórstraumsfjörumáli. Samkvæmt framangreindu ber að afmarka netlög sjávarjarða með hliðsjón af fiskveiðirétti samkvæmt reglu 2. kapitula rekabálks Jónsbókar.*“

Páll Vídalín lögmaður (1667-1727) segist hafa lesið ýmis Jónsbókarhandrit sem virðast hafa verið frá fyrri hluta 16. aldar. Ofangreint ákvæði 2. kafla rekabálks hljóðar þannig: „Þat eru netlög utarst, er selnet stendur grunn 20 möskva djúp að fjöru“. Í öðru handriti stendur eftirfarandi: „þat eru netlög utaz, er selnót stendur grunn 20 möskva djúp ath fjöru, oc komi þá flár uppúr sjó, þat er fjögra faðma djúp“.

Af þessu er augljóst að menn á 16. öld höfðu tekið upp hagnýt dýptarmál við ákvörðun netlaga sem samsvaraði hinu formlega ákvæði Jónsbókar, þ.e. mælt dýptina með lóði. Páll lögmaður segir skýrt að þessar 12 álnir eru „þessa dags alin“ og vorra tíma alin“, nánar tiltekið hamborgaralinin, og dýptin þá (57,3 cm x 12 =) 6,88 m. Málfaðmadæmi Páls gefur (57,3 x 13 =) 7,45 m. Í heild þýðir þetta að ystu mörk netlaga skv. Jónsbók er við 7 m dýpi á stórstraumsfjöru.

Eftir stendur að augljóst er að miða á netlög þ.e. landamerki sjávarjarða til hafsins við dýptarviðmiðið. Skilgreining Páls Vídalín um dýpt selneta annað hvort 4 faðmar eða 12-13 álnir er það viðmið sem á að nota. Þar sem það er á milli 6,88 m og 7,45 m ber að miða við ítrustu mörkin eða 7,45 metra.

Í dómi mannréttindadómstóls Evrópu kemur fram að netlög séu eign í skilningi 1. gr. 1. viðauka mannréttinasáttmála Evrópu. Alþingi getur því ekki lengur hundsað þennan eignarrétt og ber að virða hann. Alþingi hefur hvorki umboð né heimildir til að ráðstafa þessum eignarrétti sjávarjarða. Alþingi ber að fara að lögum sem það hefur sjálft sett svo sem eignarréttarákvæði stjórnarskrárinnar og fleiri lögum um netlög.

Sendandi: Er eigandi Jarðarinnar Höllustaða í Reykhólahreppi.
Björn Samúelsson
Reykjarbraut 5
380 Reykhólahrepp

Undirskrift: Björn Samúelsson